

Rondetafelgesprek over weidegang bij koeien

Weidegang wel ondersteunen, niet verplichten

NAJK onderschrijft volledig het belang van weidegang voor de Nederlandse melkveehouderij. Weidegang is van groot belang voor de positie van Nederlandse zuivelproducten op diverse buitenlandse markten. Het thema weidegang wordt hier met name gebruikt als marketinginstrument. Weidegang is ook van groot belang voor het imago van de melkveehouderij binnen Nederland. De zichtbaarheid en de herkenbaarheid van koeien in het Nederlandse landschap is groot en draagt daarmee bij aan het positieve beeld over de melkveehouderij in Nederland. Op melkveebedrijven in Nederland kan weidegang een bijdrage leveren aan een betere diergezondheid, efficiënte benutting van mineralen, lagere uitstoot van broeikasgassen en een lagere kostprijs ten opzichte van bedrijven die opstallen.

Kennis en onderwijs

De sector heeft middels verschillende initiatieven sterk ingezet op behoud en ondersteuning van weidegang. Het convenant weidegang, waar ook de overheid in participeert, is hier een goed voorbeeld van. Onderwerpen als ondersteuning van weidegang, kennis rondom weidegang en het benutten van de mogelijke voordelen van weidegang in de melkveehouderij komen hier aan de orde. Het benutten van de voordelen van weidegang op verschillende gebieden is afhankelijk van de inrichting van het bedrijf en omgeving, maar ook zeker van de kennis van de ondernemer. Daarmee zijn de keuzes die iedere ondernemer maakt rondom weidegang enorm verschillend. Hierin zijn de verschillen tussen ondernemers groot. Een hoger kennisniveau bij ondernemers over alle aspecten rondom weidegang kan ertoe leiden dat weidegang op meer bedrijven wordt gezien als (economische) kans waardoor niet alleen meer bedrijven weidegang toe passen, maar met name meer en langer de koeien laten weiden dan nu bijvoorbeeld de norm van 120 dagen en 6 uur. Het ontwikkelen van deze kennis, en de kennisoverdracht naar studenten en ondernemers is de laatste decennia volstrekt ontoereikend geweest. Er zijn ook vanuit NAJK diverse initiatieven geweest om hier een verbetering in aan te brengen, echter de bereidheid bij het onderwijs en bij de overheid om hier aan bij te dragen zijn tot voor kort onvoldoende geweest. Er is een beweging op gang gekomen om het onderwijs op het punt van weidegang te verbeteren. De overheid zou deze beweging kunnen ondersteunen en versterken om weidegang voor de toekomst sterk ingebed te houden als verdienmodel op de bedrijven waar dit mogelijk. NAJK is van mening dat het verplicht stellen van weidegang bij een gebrek aan kennis bij veel ondernemers over weidegang, maar ook op verschillende bedrijven het gebrek aan voldoende huiskavel voor weidegang, de gestelde kansen en doelen niet helpt behalen maar juist tegen zou werken.

Ondersteuning weidegang

In de verschillende markten waarop de Nederlandse zuivel actief is wordt weidegang ingezet als onderscheidend punt en lukt het veelal hier ook om een meerwaarde te creëren. Hoewel de afzet op de Nederlandse markt relatief klein is zou een verplichting het creëren van deze meerwaarde onder druk kunnen zetten. Voor melkveehouders komt de meerwaarde van weidegang niet alleen in lagere kosten tot uitdrukking wanneer weidegang efficiënt kan worden uitgevoerd, maar ook zeker in de zogenaamde weidepremie. Deze weidepremie wordt momenteel ingezet om een verschil in

opbrengstprijzen te creëren tussen bedrijven met en zonder weidegang. Naast de weidepremie die door de zuivelsector wordt gecreëerd zou de overheid ook kunnen bijdragen, zowel direct als indirect, om het verdienmodel rond weidegang voor een melkveehouder te verbeteren. NAJK wijst hierbij op de mogelijkheden die aan de orde zijn geweest binnen het GLB, de groenfinancieringen en de mestwetgeving. Weidegang heeft bijvoorbeeld momenteel een nadelig effect binnen de mestwetgeving voor een melkveehouder. NAJK is hierin van mening dat de politiek het verdienmodel van weidegang voor melkveehouders nu teniet doet door te spreken over verplichte weidegang terwijl niet alle mogelijkheden die de overheid heeft om weidegang te ondersteunen zijn benut.

Eenzijdige discussie

NAJK is van mening dat de huidige discussie te eenzijdig gevoerd wordt, namelijk over verplichte weidegang voor koeien. Voor NAJK hoort hier ook een discussie bij over welke zuivel gerelateerde producten in Nederland aangeboden worden aan de consument. Het kan niet zo zijn dat deze politiek een maatschappij creëert met twee gezichten. Aan de ene kant de *maatschappij als burger* die vertegenwoordigd wordt door de politiek en voor verplichte weidegang is en aan de andere kant de *maatschappij als consument* die vertegenwoordigd wordt door de Retail en gaat voor prijs en keuze tussen wel of geen weidegang. De politiek en de overheid leggen met deze eenzijdige discussie de pijn en de verantwoordelijkheid alleen neer bij veehouders. Het sectorinitiatief 'de Kip van Morgen' en de discussie rondom de invoer van legbatterijeieren zijn hier een goed voorbeeld van. NAJK pleit voor een bredere discussie als de politiek van mening is dat deze over verplichte weidegang gevoerd moet worden, waarbij het voor NAJK niet gaat over alleen de zuivel gerelateerde producten in het winkelschap, maar ook over verwerkte producten vanuit melk die wordt toegepast in bijvoorbeeld kindervoeding, sportdranken, medicatie enzovoort.

NAJK is van mening dat weidegang belangrijk is voor boer, burger en maatschappij. Om weidegang te bevorderen kan en moet het kennisniveau over weidegang verbeterd worden. Niet alleen de sector, maar ook de overheid kan daarin participeren door te ondersteunen in plaats van tegen te werken. Belangrijk is dat het verdienmodel voor melkveehouders blijft bestaan en dat bij de discussie over weidegang niet alleen naar het houderijsysteem wordt gekeken, maar ook naar de markt. NAJK vindt dat weidegang niet verplicht gesteld moet worden door de overheid. Als wens van de Nederlandse maatschappij en kans voor de Nederlandse melkveehouderij moet weidegang juist ondersteund en bevorderd worden.